

kirjaamo@minedu.fi

Viite: Lausuntopyyntö hallituksen esityksen luonnoksesta (OKM/5/010/2013) 25.1.2013

1

RadioMedia ry:n lausunto tekijänoikeutta koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto tekijänoikeutta koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta.

Pääviestit

1. Hallituksen esitysluonnokseen sisältyvät ehdotukset äänitemusiikin suoja-ajan pidentämisestä ja äänitteiden suoja-alan laajentamisesta ottamalla käyttöön kansallisuuskriteeri tallennuskriteerin lisäksi. Ehdotukset tarkoittavat yksityiselle radiotoimialalle epätoivottuja lisäkustannuksia.

RadioMedia esittää, että tältä osin toteutetaan vain ne muutokset, jotka ovat suoja-aikadirektiivin implementoimiseksi välttämättömiä. Äänitteiden suoja-alaa ei tule laajentaa kansallisuuskriteerillä.

2. RadioMedian näkemyksen mukaan esitykseen sisältyvä 47a § on oikeudellisesti epäselvä, eikä ehdotusta esitetystä muodostaan tule toteuttaa.
3. RadioMedia kannattaa arkistojen käyttöä koskevaa esitystä, jonka mukaan lähettäjäyritys ja lehtikustantaja saisivat sopimuslisenssin nojalla välittää julkistetun teoksen yleisölle, mikäli teos sisältyy lähettäjäyrittäjän tuottamaan tai tilaamaan ohjelmaan tai vastaavasti lehtikustantajan taloudellisella vastuulla julkaistuun sanoma- tai aikakauslehteen. Vanhoja aineistoja koskevista oikeuksista on käytännössä hankala tai paikoin jopa mahdotonta sopia suoraan oikeudenhaltijan kanssa, minkä vuoksi pidämme sopimuslisenssiä tapaukseen soveltuvana.
4. RadioMedia pitää erikoisena esitykseen sisältyvää sopimuslisenssin perussääntömuutosta koskevaa ehdotusta. Liitto ei kannata sopimuslisenssijärjestelmän vahvistamista.

Äänitemusiikkia koskevat muutosehdotukset

Ehdotukseen sisältyy äänitemusiikin sekä sanoitetun sävelteoksen suoja-ajan pidentäminen 50 vuodesta 70 vuoteen. Esitys vastaa sinänsä suoja-aikadirektiiviä. RadioMedia ei ole kannattanut esitystä. Suoja-ajan pidentäminen tarkoittaa radiotoimialalla lisääntyviä kustannuksia niiden toimijoiden kohdalla, jotka käyttävät radiotoiminnassa vanhaa musiikkia.

Lisääntyviä kustannuksia aiheuttaa myös ehdotus äänitteiden suoja-alan laajentamisesta. Ehdotuksen mukaan tallennuskriteerin lisäksi sovellettaisiin kansallisuuskriteeriä. Tämä tarkoittaisi sitä, että suojan piirissä olisivat Suomessa tallennettujen äänitteiden lisäksi ne tallenteet, joiden tuottaja on Suomen kansalainen tai suomalainen yritys.

Yksityisen radiotoimialan kokonaisliikevaihto vuonna 2012 oli 55,4 miljoonaa euroa. Voimassaolevalle toimilupakaudelle toimilupia on myönnetty 35 toimijalle, jotka hallinnoivat yhteensä 67 radiotoimilupaa. Joukossa on hyvin erilaisia toimijoita myös käytettävissä olevien resurssien osalta. Radioyhtiöt maksavat keskimäärin jo nykyisellään 15 prosenttia liikevaihdostaan musiikin tekijänoikeuskorvauksina, mikä on selvästi yli Euroopan keskiarvon. Tekijänoikeuskustannukset näyttelevät erittäin merkittävää osaa radiotoiminnan kustannuksista.

RadioMedia ei kannata ehdotusta, joka merkitsee tekijänoikeuskustannustason nousua ja käytännössä tulonsiirtoa radiotoimialalta kansainvälisille musiikkialan toimijoille. RadioMedia esittää, että vain ne muutokset, jotka ovat suoja-aikadirektiivin implementoimiseksi välttämättömiä, toteutetaan. Äänitteiden suoja-alaa ei tule laajentaa kansallisuuskriteerillä.

Ehdotukseen sisältyy äänitallenteen ja kuvallisen musiikkitalenteen käyttämisestä maksettavaa korvausta koskeva muutosehdotus. Luonnoksen 47a §:n yksityiskohtaisten perustelujen mukaan

”Pykälän 2 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että korvaus sopimuslissenssisäännöksen perusteella tapahtuvasta äänitallenteen käyttämisestä alkuperäiseen yleisölle välittämisestä muulla tavalla kuin tilauspohjaisesti ja edelleen läbättämisestä suoritetaan 26 §:n 1 momentissa tarkoitettun järjestön välityksellä.”

RadioMedian mielestä ehdotus on oikeudellisesti epäselvä. Käsitksemme mukaan kyse on pakkolisenssisäännöksestä, ei sopimuslissenssistä, kuten tekstissä mainitaan. Ehdotuksen tavoite ei käy luonnoksesta ilmi. Näillä tiedoilla esitämme, ettei 47a §:ä muuteta ehdotetun mukaisesti.

Arkistoiden ohjelman uudelleen käyttö

RadioMedia kannattaa arkistoidun ohjelman ja lehden uudelleen käyttöä siten kuin se on ehdotuksen 25g §:ssä määritelty. Arkistoihin sisältyy kulttuurisesti ja historiallisesti merkittävää aineistoa. Tällaisen aineiston käytettävyyttä on perusteltua edistää. Arkistoitua aineistoa koskevista oikeuksista sopiminen suoraan oikeudenhaltijoiden kanssa on hankalaa tai

usein jopa mahdotonta. Tämän vuoksi sopimuslisenssijärjestelmän ulottaminen arkistoidun aineiston uudelleen käyttöön ehdotetulla tavalla on perusteltua.

Sopimuslisenssijärjestelmän vahvistaminen

3

Esitysluonnokseen sisältyy sopimuslisenssin perussäännöksen muuttamista koskeva ehdotus. Ehdotuksen yleisperusteluissa perustellaan sopimuslisenssikonstruktion vahvistamisen tarvetta ja 26 pykälää koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa taas todetaan, etteivät ehdotetut muutokset vaikuta pykälän soveltamiseen käytännössä. Mielestämme perustelut ovat tältä osin ristiriitaisia. RadioMedia ei näe perusteltuna sopimuslisenssisäännöksen vahvistamista esitetyllä tavalla.

RadioMedia ry

Stefan Möller
toimitusjohtaja
stefan.moller@radiomedia.fi
puh. 0400 50 88 77

Johanna Halkola
edunvalvontapäällikkö
johanna.halkola@radiomedia.fi
puh. 050 377 98 36

Radiomedia ry on vuonna 1983 perustettu yksityisten radioiden etujärjestö Suomessa. Liittoon kuuluu 32 toimilupayhtiötä, joilla on yhteensä 55 radiotoimilupaa. Radiomedia ry on myös Viestinnän Keskusliiton ja Euroopan kaupallisten radioiden etujärjestön Association Of European Radios (AER) jäsen.